

længe før Mønt- og Metalgrænsen kom til at virke, til at svæve saa højt oppe i Skyerne, meget højere end Papirdækningsgrænsen, at den ikke bliver effektiv, medens derimod det sædvanlige vil være — der skal i alt Fald konstrueres ret mærkelige Forhold, for at det skal glippe —, at man kun vil faa at regne med Mønt- og Metalgrænsen. Derfor vil det vise sig, at selv om den 30 pCt. Mønt- og Metalgrænse dækkede den nuværende Oktrojs Regel om, at $\frac{3}{5}$ af Metalfondens skal være Mønt og Metal, og selv om de 30 pCt. reelt ikke gik ned til $27\frac{1}{3}$ paa Grund af Statsobligationerne, saa kommer det hele dog ikke til at virke paa samme Maade som før, men paa en derfra vidt forskellig Maade, idet Metalfondsgrænsen, som tidligere var den effektive, nu bliver betydningsløs. Det er, hvad det her gælder om at have Øje for, og jeg synes, hvis jeg maa have Lov til at sige det, at dette Forhold kunde have været fremhævet noget stærkere af dem, der har ført Ordet for disse Bestemmelser.

Det er klart, at de her foreslaaede Regler vil hjemle en overordentlig betydelig Seddeludstedelse. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Forhold, men vi har forøget vort Tilgodehavende i de 3 fremmede Hovedbanker, særlig i en af dem, meget betydeligt og dermed ogsaa Metalfondens efter Oktrojloven af 1907. Derfor kan man, selv om man vil holde sig til disse Oktrojbestemmelser, komme meget højt op, langt højere end før, med Hensyn til Seddeludstedelsen. Man kunde efter den sidste Nationalbankbalance, den af 31. Oktober, komme op til næsten 199 Millioner Seddeludstedelse, men vi er dog faktisk efter den samme Nationalbankbalance oppe paa 224 Millioner, og saa højt er vi kommet i Kraft af den kongelige Resolutions nye Dækningsregler. I nær Forbindelse med dette ligger det da at tale om Afgiftsspørgsmaalet. Det er let at se, som jeg sagde for et Øjeblik siden, hvilken stærkt forøget Adgang til Seddeludstedelse, det foreliggende Lovforslag skaber. $\frac{3}{4}$ Gange Mønt- og Metalbeholdningen fører meget højt op, naar Metalfondsgrænsen ikke længer virker. Ved en Mønt- og Metalbeholdning paa blot 70 Millioner Kroner kan Seddeludstedelsen naa op til godt 233 Millioner Kroner, og saa kan dertil eventuelt lægges yderligere 10 pCt. af dette Beløb. Man kan se det samme ved at gøre det Tankeeksperiment, at Metalbeholdningen øges med 10 Millioner Kroner — og der har, hvad jeg glæder mig

over, for nylig fundet en ret betydelig Forøgelse af Metalbeholdningen i Nationalbankens Sted —, saa vil man derpaa kunne udstede for $33\frac{1}{3}$ Million Kroner nye Sedler og derefter 3,300,000 Kr. med Dækning i Statsobligationer. Andre Forhold kan bevirke, at man ikke strækker sig til Mønt- og Metalgrænsen, men at Metalfondsgrænsen her skulde gribe ind, er udelukket, thi med de her foreslaaede Regler kunde vi efter den sidste Balance af 31. Oktober naa 330 Millioner Kroner, inden den kom til at virke. Skal der nu af den meget stærkt øgede Seddelmængde kun betales halv Diskonto, som der er foreslaaet her, opstaar der en meget stor Fortjeneste for Banken, og Lovgivningsmagten vil da — uden at jeg vil ytre den mindste Mistanke overfor Nationalbankens Direktion, som jeg har den største Respekt for — have gjort alt, hvad muligt er, for at friste Direktionen til at vove sig for vidt ud. Det maa ikke glemmes, at naar alt kommer til alt, er Nationalbanken et Aktieselskab med fuld Selvstændighed i sine Dispositioner, naar det blot holder sig indenfor Oktrojs Bestemmelser. Hvad var Meningens med 5pCt.-Regelen, som vi med velberaad Hu fastslog her i 1907? Ganske den samme som i Tyskland og Østerrig-Ungarn, hvor man har en lignende Regel, at Afgiften skal sættes saa højt, at der ikke opstaar den mindste Fristelse for Nationalbankens Administration til at gøre nogen Forretning for Banken ud af den forøgede Seddeludstedelse. Denne skal være noget, Banken i vanskelige Tider foretager for Samfundets Skyld, fordi Samfundet kræver betydeligt forøgede Virkemidler, men det skal ikke være en Adgang til Fortjeneste for vedkommende Aktieselskab, og det bliver det heller ikke med en 5 pCt.-Dækning. Reichsbank har ofte haft ret betydelige Tab deraf, ja, der har endog været Tilfælde, hvor den har holdt Diskontoen paa $4\frac{1}{2}$ pCt. og har maattet betale en Afgift paa 5 pCt., hvilket minder om den Forretning, Nationalbanken for nylig gjorde ved at udlåne til Staten til en Rente af 4,7 pCt. og selv betale 5 pCt.

Altsaa, det er tydeligt nok, hvad man har ment med 5 pCt.s Regelen. Men jeg vilde dog mene, at det atter var et af de Punkter, hvor man kunde ændre. Jeg indrømmer, at 5 pCt.s Regelen ikke er rationel, og den kan under visse Forhold komme til at gøre betydelig Skade, blandt andet paa den Maade, at den — navnlig naar der ikke er Tale om en kortvarig Krisetilstand,